

Journal of National Studies on
Librarianship and Information
Organization
(NASTINFO)

Research Article

Does IranMARC Support Encoded Archival Description (EAD)?

S. Akbari Daryan¹

M. Samiei²

M. Ghorbanian³

¹.Assistant Professor, National Library and Archives of Iran (Corresponding author), sakbaridaryan@gmail.com

².Assistant Professor of Knowledge and Information Science Department of Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran, samiei@atu.ac.ir

³.M.A, Knowledge and Information Sciences, Faculty of Psychology and Education sciences, Allameh Tabataba'i University, maliheghorbanian@yahoo.com

---

Abstract

Purpose: The first objective of our study was to determine whether Encoded Archival EAD is compatible with IranMARC (local version of UNIMARC for Iran). The second objective was to explore EAD elements with high priority. The latter is highly important to the work of Archivists at the National Library and Archives of Iran (NLAI) for converting archival records to EAD.

Method: The research steps were as follows: 1) Development of a map to match EAD with both UNIMARC and IranMARC; 2) Quantifying EAD; 3) Weighting EAD elements; 4) Determining structural compatibility EAD with UNIMARC and IranMARC and identification of EAD elements with high priorities to value corresponding fields in UNIMARC and IranMARC.

Findings: The developed map of EAD-UNIMARC-IranMARC showed that 77 EAD elements out of 107 have corresponding fields in UNIMARC and 72 in IranMARC. Structural compatibility rate of UNIMARC and EAD was 73% and 68.7% with IranMARC. Also, 75 EAD elements out of 107 were found to be of high priority.

Conclusion: This research primarily contributes to the improvement of information organization in Iran and to the development of a map of EAD-UNIMARC-IranMARC. This map not only will serve as a tool

for measuring structural compatibility EAD with UNIMARC and IranMARC, but is valuable by itself. In this map we have used the fields of block 4 to establish connections among archives records.

Currently, archivists of NLAI suffice to create most of the records at a file level. Our findings can be used to prepare a manual. In addition to structural compatibility of IranMARC with EAD, the method of arrangement and description may affect the readiness of conversion of archival records to EAD. High rate of compatibility EAD to UNIMARC (73%) may be promising for countries who have used UNIMARC to retrieve their archival materials and intent to implement EAD to move toward linked data and connection to semantic web.

The lack of 30 EAD corresponding elements in UNIMARC is an issue. We will communicate with IranMARC Committee and ask them to prepare and forward proposals for this purpose, to the Permanent UNIMARC Committee (PUC). By identification of EAD elements with high priority, NLAI may generate enhanced records to convert to EAD by preparing a manual for required and high priority EAD elements. The reason for the difference in structural compatibility of UNIMARC and IranMARC with EAD is the failure of Integrated software of National Library of Iran (called RASA) to update IranMARC. Fields of 371, 631, 632 should be added to RASA immediately.

Our findings may be useful to countries who use UNIMARC. The method of quantifying EAD may be applicable to other models and standards. Also, we found that some EAD elements have several fields in UNIMARC and IranMARC.

Further research can be carried out to explore the value of each field. This helps archival centers to make decisions about the priority of fields when one element has several corresponding fields. We suggest that the content of NLAI database for archival records be reviewed based on the map we developed. This would be helpful in identifying possible required fields as well as fields with high priority once conversion to EAD is to be done.

Keywords: Encoded Archival Description (EAD), UNIMARC, IranMARC, National Library and Archives of Iran, Structural Compatibility, Mapping, Linked Data

---

Follow this and additional works at: <http://nastinfo.nlai.ir/>

This work is licensed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Recommended Citation

Akbari Daryan, S., Samiei, M., Ghorbanian, M. (2021). Does IranMARC Support Encoded Archival Description (EAD)? *Journal of National Studies on Librarianship and Information Organization (NASTINFO)*, 32 (1): 58-75
[10.30484/NASTINFO.2021.2588.2029](https://doi.org/10.30484/NASTINFO.2021.2588.2029)

This Review Article is brought to you for free and open access by *Journal of National Studies on Librarianship and Information Organization (NASTINFO)*.

Received:03, Apr. 2021; accepted:20, Apr. 2021

فصلنامه علمی - پژوهشی
مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات

مقاله پژوهشی

آیا مارک ایران استاندارد توصیف آرشیوی کدگذاری شده (ای.ا.دی) را پشتیبانی می‌کند؟

سعیده اکبری داریان^۱

میترا صمیعی^۲

ملیحه قربانیان^۳

^۱ استادیار سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (نویسنده مسئول)، sakbaridaryan@gmail.com

^۲ استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی، samiei@atu.ac.ir

^۳ کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران

maliheghorbanian@yahoo.com

چکیده

هدف: هدف نخست تعیین میزان انطباق ساختاری بین استاندارد توصیف آرشیوی کدگذاری شده (ای.ا.دی) و مارک ایران است. هدف دیگر تعیین عناصر ای.ا.دی. با اولویت بالاست تا با مقاردهی فیلهای معادل آن عناصر در مارک ایران آمادگی انتقال رکوردهای آرشیوی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به ای.ا.دی. فراهم شود.

روش: گام‌های پژوهش عبارت بود از: (۱) تدوین نگاشت بین ای.ا.دی. با یونی‌مارک و سپس با مارک ایران؛ (۲) کمی‌سازی استاندارد ای.ا.دی.؛ (۳) امتیازگذاری وزنی عناصر ای.ا.دی.؛ (۴) تعیین میزان انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی‌مارک و سپس مارک ایران و (۵) تعیین عناصر ای.ا.دی. با اولویت بالا.

یافته‌ها: داده‌های نگاشت بین ای.ا.دی. و یونی‌مارک و نیز مارک ایران نشان داد از ۱۰۷ عنصر ای.ا.دی.، ۷۷ عنصر در یونی‌مارک و ۷۲ عنصر در مارک ایران دارای فیلد معادل‌اند. میزان انطباق ساختاری یونی‌مارک با ای.ا.دی. ۷۳ درصد و با مارک ایران ۶۸٫۷ درصد است. از ۱۰۷ عنصر ای.ا.دی. تعداد ۷۵ عنصر دارای اولویت بالا شناخته شد.

نتیجه‌گیری: خدمت عمده این پژوهش در افزودن دانش به حوزه سازماندهی اطلاعات در کشور و جهان تدوین نگاشت بین استاندارد ای.ا.دی. با یونی‌مارک و مارک ایران است. این نگاشت صرفاً ابزار سنجش میزان انطباق ساختاری این دو استاندارد نیست و به‌خودی‌خود ارزشمند است. در این نگاشت از فیله‌های بلوک ۴ برای برقراری ارتباط بین رکوردهای آرشیوی استفاده شده است. این درحالی است که آرشیویست‌های سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برای تنظیم و توصیف اسناد از این فیله‌ها استفاده نمی‌کنند و اکثر رکوردها را در سطح پرونده ایجاد می‌کنند. بنابراین یکی دیگر از اولویت‌ها در تنظیم و توصیف مواد آرشیوی سازمان تهیه شیوه‌نامه برای به‌کارگیری و برقراری ارتباط بین سطوح چهارگانه اسناد با استفاده از فیله‌های بلوک ۴ است. ۷۳ درصد انطباق ای.ا.دی. با یونی‌مارک می‌تواند نوید برای کشورهایی باشد که رکوردهای آرشیوی خود را در یونی‌مارک ذخیره کرده‌اند و هم‌اکنون می‌خواهند برای حرکت به سمت داده‌های پیوندی و متصل شدن به وب معنایی داده‌های خود را به ای.ا.دی. منتقل کنند. اما نبود فیله معادل برای ۳۰ عنصر به ویژه برای فیله‌های الزامی ای.ا.دی. مهم است. ما عناصر بدون فیله معادل را برای کمیته مارک ایران ارسال خواهیم کرد تا این کمیته برای آن عناصر فیله‌های جدیدی را پیشنهاد و برای کمیته دائمی یونی‌مارک ارسال کند.

کلیدواژه‌ها: استاندارد توصیف آرشیوی کدگذاری (ای.ا.دی.)، مارک ایران، یونی‌مارک، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، انطباق ساختاری، نگاشت، داده‌های پیوندی

استناد به این مقاله:

اکبری‌داریان، سعیده؛ صمیعی، میترا؛ قربانیان، ملیحه (۱۴۰۰). آیا مارک ایران استاندارد توصیف آرشیوی کدگذاری شده (ای.ا.دی.) را پشتیبانی می‌کند؟ فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۳۲ (۱): ۵۸-۷۵.

[10.30484/NASTINFO.2021.2588.2029](https://doi.org/10.30484/NASTINFO.2021.2588.2029)

دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۱۴؛ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۱/۳۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

کرد که توصیف آرشیوی در کتابخانه ریاست جمهوری بوریس یلتسین^۸ براساس استاندارد بین‌المللی توصیف آرشیوی^۹ و در محیط یونی‌مارک انجام می‌شود. او نحوه به‌کارگیری بلوک ۴ را برای ذخیره سلسله‌مراتبی رکوردهای آرشیوی تشریح کرد.

با وجود استفاده گسترده از مارک در دنیا، هجده سال پیش Tennant^{۱۰} مرگ مارک را اعلام کرد، او در مقاله خود با عنوان «مارک باید بمیرد»^{۱۱} اشاره کرد که فرمت مارک باید خون‌به‌های خود را پرداخت کند. او مارک را متهم کرد که دیگر عتیقه شده و بیش از حد عمر کرده است (Carini and Shepherd, 2004). اما به‌خاطر هزینه‌های هنگفتی که برای تولید میلیون‌ها رکورد مارک صرف شده است، نمی‌توان رکوردهای آن را به‌یک‌باره کنار گذاشت. کتابخانه کنگره آمریکا هم بیب‌فریم^{۱۱} را جایگزین مارک اعلام کرده است، اما رکوردهای کتابشناختی ۲۰۲۰ را براساس مارک^{۱۲} نیز تولید می‌کند. تدوین ماتریس‌های انطباق بین مارک و مدل‌ها و استانداردهای نوین در دنیا، بیانگر این است که راه صحیح برای گذار از مارک به استانداردهای نوین وب معنایی تدریجی است. از یک سو مارک نمی‌تواند با استانداردهای وب معنایی سازگار شود و از سوی دیگر بهره‌گیری از داده‌های پیوندی در کتابخانه‌ها، آرشیوها، و موزه‌ها ضروری است، بنابراین منطقی‌ترین راهکار انتقال داده‌ها از مارک به بستر استانداردهای سازگار با وب معنایی است.

در سال ۱۳۸۱ که آرشیو ملی ایران با کتابخانه ملی ایران ادغام و سازمان اسناد کتابخانه ملی ایران (ازاین‌پس: سازمان) تشکیل شد، فرادادهای اسناد در نرم‌افزاری بر اساس فاکس‌پرو ذخیره شده بود. سازمان از سال ۱۳۸۵ برای منابع کتابخانه‌ای از مارک ایران (فرمت ملی یونی‌مارک در ایران) استفاده می‌کند. در آن زمان خط‌مشی سازمان این بود که

تا این زمان برخی مراکز کتابخانه‌ای و آرشیوی برای توصیف رکوردهای آرشیوی از مارک استفاده کرده‌اند. اینک با به‌اشتراک‌گذاری توصیف‌های آرشیوی در قالب داده‌های پیوندی می‌توانند مجموعه‌های خود را به وب معنایی متصل کنند. استاندارد توصیف آرشیوی کدگذاری شده^۱ (ازاین‌پس: ای.ا.دی.) استاندارد بین‌المللی انتقال فراداده برای توصیف سلسله‌مراتبی اسناد آرشیوی است که کارگروه ای.ا.دی. در انجمن آرشیویست‌های آمریکا^۲ مشکلات سازگاری ویراست‌های اولیه آن را با نرم‌افزارهای کاربردی داده‌محور و نیز با داده‌های پیوندی و وب معنایی در ویراست سوم این استاندارد رفع کرده است (Society of American Archivists..., 2018).

ای.ا.دی. سلسله‌مراتبی و مبتنی بر زبان نشانه‌گذاری گسترش‌پذیر (ایکس.ام.ال)^۳ است و ایجاد مجموعه‌های آرشیوی را با استفاده از بازیاگرها^۴ ممکن می‌کند. این استاندارد هرچند استاندارد داده‌های پیوندی نیست، اما عناصر^۵ و ویژگی‌هایی^۶ دارد که آرشیویست‌ها را قادر می‌کند با کدگذاری به‌آسانی داده‌های پیوندی را از بازیاگرها استخراج کنند. همچنین در این استاندارد امکان استخراج و تبدیل یو.آر.آی‌های^۷ کدگذاری شده به داده‌های پیوندی وجود دارد (Tillman, 2016). ای.ا.دی. و مارک در کتابخانه‌ها برای بازنمون و کشف مجموعه‌های آرشیوی با دو نقش متفاوت به‌کار می‌روند (Carini and Ou, Rankin & Shein, 2017). Shepherd (2004) براین باور بودند که «مارک نیازهای توصیف اسناد را در سطح مجموعه بی‌شک و تعصب برآورده می‌کند اما برای بخش‌های جزئی‌تر توصیف، کار به این آسانی نیست». اما Zhlobinskaya (2020) اعلام

¹ Encoded Archival Description (EAD)

² EAD Working Group of the Society of American Archivists

³ Extensible Markup Language (XML)

⁴ Finding Aids

⁵ Elements

⁶ Attributes

⁷ URIs

⁸ Boris Yeltsin Presidential Library

⁹ International Standard Archival Description

¹⁰ MARC must die

¹¹ BIBFRAME (Bibliographic Framework)

¹² MARC21

مینه‌سوتا^۴ برای انتقال رکوردهای مارک به ای.ا.دی. وجود یک نگاهت^۵ ضرورت دانسته شده است (Czechowski, Friedman-Shedlov, & 2008). که نخستین نسخه آن در سال ۲۰۰۶ برای مارک ۲۱ تدوین شده بود (Library of Congress, 2006). در آخرین نسخه این نگاهت نیز تنها معادل ۴۵ عنصر از عناصر ای.ا.دی. در مارک ۲۱ شناسایی و معادل آنها در انتهای سند ای.ا.دی. ذکر شده است (Society of American Archivists..., 2019). اما تاکنون نگاهت کاملی بین عناصر ای.ا.دی. و یونی‌مارک و حتی مارک ۲۱ تهیه نشده است.

روش پژوهش

داده‌هایی که برای تحلیل از آنها بهره گرفته‌ایم از منابع کتابخانه‌ای و پیمایش نظرات اعضای کمیته مارک ایران و کارشناسان متخصص معاونت اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران شامل ۳۰ نفر، و از ۱۰ انفرادی کمیته یونی‌مارک و متخصصان خارجی ای.ا.دی. به دست آمده است. ابزار ارزیابی ساختار فرمت یونی‌مارک و استاندارد ای.ا.دی.، نگاهت بین این دو استاندارد بود. در گام نخست، با روش مطالعه کتابخانه‌ای و به اتکاء دانش و تجربه خود در این حوزه نگاهت بین ای.ا.دی. با یونی‌مارک و سپس ای.ا.دی. با مارک ایران را تهیه کردیم. در ابتدا از ۱۶۶ عنصر استاندارد ای.ا.دی. (Society of American Archivists..., 2019) ۵۹ عنصر که قابلیت معادل‌دهی در مارک را نداشتند، از مجموعه عناصر نگاهت حذف شد. این عناصر دو دسته بودند: گروه اول عناصری که ماهیت ایکس.ام.الی داشتند؛ مثلاً بلوک نقل قول^۶ که در ایکس.ام.ال یک تگ است که مشخص می‌کند بخشی که در گیومه قرار گرفته از منبع دیگری نقل قول شده است. بنابراین در مارک این عنصر منطقی‌نمی‌تواند معادل داشته باشد. گروه دوم عناصری بودند که فیلد معادل آنها در یونی‌مارک، یکبار در عنصر فرزند ثبت شده بود. بنابراین عنصر والد از لیست عناصر نگاهت حذف شد. برای نمونه، سرعنوان‌های دستیابی

نرم‌افزار جداگانه برای همه فرایندهای کاری اسناد (فراهم‌آوری، ارزشیابی، امحا، سازماندهی، ...) علاوه بر نرم‌افزار جامع کتابخانه ملی ایران (به نام رسا) تهیه کند. درخواست برای پروپوزال (آر.اف.پی)^۱ برنامه جامع اسناد در سال ۱۳۸۶ تدوین شد. اما تاکنون هیچ نرم‌افزاری برای منابع آرشیوی تدوین نشده است. به‌ناچار، برای یکپارچگی در کشف و جستجوی منابع موجود در سازمان، رکوردهای آرشیوی از نرم‌افزار فاکس‌پرو به برنامه رسا منتقل و در محیط مارک ایران ذخیره شد. ورود اطلاعات از آن سال تاکنون در این نرم‌افزار ادامه دارد و هم‌اکنون فراداده بیش از یک میلیون سند، بیشتر آنها در سطح پرونده، در آن ذخیره شده است.

لزوم حرکت به سوی داده‌های پیوندی و سازگاری استاندارد ای.ا.دی. با داده‌های پیوندی دلایل کافی برای ضرورت پیاده‌سازی ای.ا.دی. در نرم‌افزار جامع اسناد (سامان) است. اما قبل از انتقال^۲ داده‌های میراثی (قدیمی)^۳ پایگاه اسناد ملی مبتنی بر مارک ایران به استاندارد ای.ا.دی. باید مشخص شود آیا برای عناصر ای.ا.دی. در فرمت کتابشناختی یونی‌مارک (از این پس: یونی‌مارک) و نیز مارک ایران فیلد/فیلدهای معادل وجود دارد یا خیر. در صورتی که این فیلدها وجود داشته باشد، می‌توان گفت ساختار مارک ایران از این استاندارد پشتیبانی می‌کند و آرشیویست‌ها باید مقداردهی عناصر ای.ا.دی. (به‌ویژه عناصر الزامی) را در اولویت کار خود قرار دهند و در تنظیم و توصیف رکوردهای جدید اسناد به غنی‌سازی داده‌های مناسب با ای.ا.دی. بپردازند. هدف این پژوهش که تعیین میزان انطباق ساختاری بین این دو استاندارد و تعیین فیلدهای اولویت‌دار مارک ایران است به سازمان کمک می‌کند تا در دوره گذار از مارک به ای.ا.دی. هوشمندانه عمل کند و آمادگی خود را برای انتقال به بستر ای.ا.دی. فراهم کند.

در این زمینه پژوهش مرتبطی در دنیا و ایران انجام نشده است، اما در پیاده‌سازی ای.ا.دی. در کتابخانه‌های دانشگاه

⁴ University of Minnesota Libraries

⁵ Mapping

⁶ Block Quote

¹ RFP (Request for Proposal)

² Convert

³ Legacy Data

ای.ا.دی. محاسبه شد (جدول ۱، ستون امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی).

درگام چهارم برای تعیین میزان انطباق ساختاری یک عنصر ای.ا.دی. با یونی مارک و مارک ایران، بود یا نبود فیلد معادل در یونی مارک و مارک ایران ملاک قرار گرفت. برای مثال، عنصر «نشانه اختصاری» در ای.ا.دی. با امتیاز وزنی ۲ هیچ فیلد معادلی در یونی مارک و مارک ایران ندارد؛ بنابراین میزان انطباق ساختاری این عنصر در یونی مارک و نیز مارک ایران صفر است. عنصر «شرایط حاکم بر دسترسی» با امتیاز وزنی ۳،۲ در یونی مارک دارای فیلد معادل و در مارک ایران بدون فیلد معادل است. بنابراین انطباق ساختاری این عنصر با یونی مارک ۳،۲ و با مارک ایران صفر است. در نهایت مجموع میزان انطباق ساختاری عناصر ای.ا.دی. در یونی مارک و نیز مارک ایران، میزان پشتیبانی یونی مارک و مارک ایران را از ساختار ای.ا.دی. تعیین می‌کند. در گام نهایی براساس وزنهایی که کارشناسان مشارکت‌کننده اختصاص داده بودند، عناصر اولویت‌دار برای مقاردهی به این شرح تعیین شد: امتیازهای وزنی بین ۳،۱-۴ (اولویت اول)؛ ۲،۱-۳ (اولویت دوم)؛ ۱،۱-۲ (اولویت سوم) در نظر گرفته شدند.

یافته‌ها

پرسش اول: انطباق ساختاری فرمت کتاب‌شناختی یونی مارک با استاندارد ای.ا.دی. چقدر است؟

کنترل‌شده^۱، عنصر والد برای نام تنالگان^۲، نام خاندان^۳، نام جغرافیایی^۴ و موضوع^۵ بود که برای هر کدام از آنها فرزند معادل‌های خاص خود شناسایی و در نگاشت ثبت شده بود. بنابراین عنصر والد (سرعنوان‌های دستیابی کنترل‌شده) در نگاشت آورده نشد.

با این روش نگاشت عناصر ای.ا.دی. (Society of American Archivists..., 2019) و فیلدهای یونی مارک (Permanent UNIMARC Committee (2019)، تدوین و برای کارشناسان مشارکت‌کننده در این پژوهش ارسال شد. هیچ‌یک از ایشان تغییری را در نگاشت لازم ندانستند. پس از آن فیلدهای مارک ایران به این نگاشت اضافه می‌شد. این بخش بر اساس فیلدهای مارک ایران موجود در نرم‌افزار کتابخانه ملی ایران (رسا) (شرکت پارس‌آذرخش، ۱۳۹۸) تهیه شد. نگاشت نهایی عناصر ای.ا.دی. با یونی مارک و نیز مارک ایران در جدول ۱ می‌بینید.

پس از تدوین نگاشت، برای تعیین میزان انطباق عناصر ای.ا.دی. با فرمت یونی مارک باید استاندارد ای.ا.دی. کمی‌سازی می‌شد، اما همه عناصر ای.ا.دی. در توصیف اسناد وزن یکسان ندارند. بنابراین در گام دوم پژوهش برای وزن‌دهی عناصر ای.ا.دی. برای کارشناسان مشارکت‌کننده ارسال شد. وزن دهی براساس طیف لیکرت از آن رو ۰ تا ۴ در نظر گرفته شد، که چنانچه تعداد گزینه‌های این طیف فرد می‌بود، سوگیری در پاسخگویی را سبب می‌شد، زیرا در متون روش تحقیق گفته شده است افراد معمولاً عدد میانی را انتخاب می‌کنند (Nunnally, 1967, p522^۶ به نقل از بازرگان، بهمن ۱۳۹۹).

درگام سوم امتیاز وزنی هر عنصر از تقسیم مجموع وزن‌دهی بر تعداد افراد شرکت‌کننده برای تخصیص وزن به عناصر

¹ Controlled access headings

² Corporate name

³ Family name

⁴ Geographical name

⁵ Subject

⁶ Nunnally, J.c. (1967). Psychometrics, theory. New York: McGraw-Hill.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۱ - امتیاز وزنی فیله‌های یونی‌مارک به‌کاررفته در انطباق ساختاری فرمت کتاب‌شناختی یونی‌مارک با عناصر استاندارد ای.ا.دی.

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیله‌ها و فیله‌های فرعی معادل در یونی‌مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی‌مارک	فیله‌ها و فیله‌های فرعی معادل در یونی‌مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقاردهی
۱	نشانه اختصاری ^۱	۲	_____	۰	_____	۰	_____	سوم
۲	چکیده ^۲	۳/۴	330\$a	۳/۴	330\$a	۳/۴	330\$a	اول
۳	شرایط حاکم بر دسترسی ^۳	۳/۲	371\$a	۳/۲	371\$a	_____	_____	اول
۴	افزوده‌ها ^۴	۲/۷	_____	۰	_____	_____	_____	دوم
۵	اطلاعات فراهم‌آوری ^۵	۳/۱	317\$a 345\$a	۳/۱	317\$a 345\$a	_____	_____	اول
۶	نشانی ^۶	۳/۴	210\$b 210\$f 335\$b 852\$c	۳/۴	210\$b 210\$f 335\$b 852\$c	_____	_____	اول
۷	خط نشانی ^۷	۴	210\$b 210\$f 335\$b	۴	210\$b 210\$f 335\$b	_____	_____	اول
۸	کد سازمان ^۸	۳/۶	801\$b	۳/۶	801\$b	_____	_____	اول
۹	نام سازمان ^۹	۴	801\$b	۴	801\$b	_____	_____	اول
۱۰	عامل ^{۱۰}	_____	_____	_____	_____	_____	_____	اول
۱۱	نوع عامل ^{۱۱}	۴	_____	_____	_____	_____	_____	اول
۱۲	شکل جایگزین قابل دسترسی ^{۱۲}	۲/۶	325\$a	۲/۶	325\$a	_____	_____	دوم

¹ Abbreviation

² Abstract

³ Conditions Governing Access

⁴ Accruals

⁵ Acquisition Information

⁶ Address

⁷ Address line

⁸ Agency Code

⁹ Agency Name

¹⁰ Agent

¹¹ Agent Type

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدهای فرعی معادل در یونی مارک	فیلدهای فرعی معادل در یونی مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی مارک	فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
	در دست توصیف ^۱							
۱۳	اطلاعات مربوط به ارزشیابی ^۲	۳/۱	318\$a	318\$a	۳/۱	318\$a	۳/۱	اول
۱۴	توصیف آرشیوی ^{۳*}	۴	251\$c 934\$a	251\$c	۴	251\$c 934\$a	۴	اول
۱۵	ارجاع آرشیوی ^۴	۲/۹	311\$a 488	311\$a 488	۲/۹	311\$a 488	۲/۹	دوم
۱۶	تنظیم و ترتیب ^۵	۳/۳	251\$a 251\$b	251\$a 251\$b	۳/۳	251\$a 251\$b	۳/۳	اول
۱۷	پدیدآور ^۶	۳/۷	200\$f	200\$f	۳/۷	200\$f	۳/۷	اول
۱۸	کتاب‌شناسی ^۷	۳	321\$a	321\$a	۳	321\$a	۳	دوم
۱۹	ارجاع کتابشناختی ^۸	۲/۸	_____	_____	۰	_____	۰	دوم
۲۰	اطلاعات سرگذشت‌نامه‌ای یا تاریخی ^۹	۲/۸	_____	_____	۰	_____	۰	دوم
۲۱	مؤلفه، اجزا ^{۱۰}	۳/۳	461 462	461 462	۳/۳	461 462	۳/۳	اول
۲۲	اولین سطح ^{۱۱}	۳/۷	461 462	461 462	۳/۷	461 462	۳/۷	اول
۲۳	دومین سطح ^{۱۲}	۳/۵	461 462	461 462	۳/۵	461 462	۳/۵	اول

¹ Alternative Form Available

² Appraisal Information

³ Archival Description

⁴ Archival Reference

⁵ Arrangement

⁶ Author

⁷ Bibliography

⁸ Bibliography Reference

⁹ Bibliography History

¹⁰ C

¹¹ c01

¹² c02

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی‌مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی‌مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
۲۴	سومین سطح ^۱	۳/۴	461	۳/۴	461	۳/۴	اول
			462		462		
۲۵	چهارمین سطح ^۲	۳/۴	461	۳/۴	461	۳/۴	اول
			462		462		
۲۶	پنجمین سطح ^۳	۳/۳	461	۳/۳	461	۳/۳	اول
			462		462		
۲۷	ششمین سطح ^۴	۳/۳	461	۳/۳	461	۳/۳	اول
			462		462		
۲۸	هفتمین سطح ^۵	۳/۳	461	۳/۳	461	۳/۳	اول
			462		462		
۲۹	هشتمین سطح ^۶	۳/۲	461	۳/۲	461	۳/۲	اول
			462		462		
۳۰	نهمین سطح ^۷	۳/۱	461	۳/۱	461	۳/۱	اول
			462		462		
۳۱	دهمین سطح ^۸	۳/۱	461	۳/۱	461	۳/۱	اول
			462		462		
۳۲	یازدهمین سطح ^۹	۳/۱	461	۳/۱	461	۳/۱	اول
			462		462		
۳۳	دوازدهمین سطح ^{۱۰}	۳/۱	461	۳/۱	461	۳/۱	اول
			462		462		
۳۴	فهرست وقایع‌نگاری ^{۱۱} *	۴	—	۰	—	۰	اول
۳۵	استناد ^{۱۲} *	۴	801\$g	۴	801\$g	۴	اول

¹ c03² c04³ c05⁴ c06⁵ c07⁶ c08⁷ c09⁸ c10⁹ c11¹⁰ c12¹¹ Chronology List item¹² Citation

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
۳۶	نگهدارنده ^۱	۳/۵	215\$a	۳/۵	215\$a	۳/۵	اول
۳۷	یادداشت کنترلی ^۲ *	۴	---	۰	---	۰	اول
۳۸	نام تالگان ^۳	۳/۳	601	۳/۳	601	۳/۳	اول
			711		711		
			712		712		
۳۹	تاریخچه مالکیت و سرپرستی ^۴	۳/۱	317\$a	۳/۱	317\$a	۳/۱	اول
۴۰	شیء آرشیوی دیجیتال ^۵	۳/۴	856\$u	۳/۴	856\$u	۳/۴	اول
۴۱	تاریخ ^۶	۳/۵	---	۰	---	۰	اول
۴۲	تاریخ منفرد ^۷	۲/۴	---	۰	---	۰	دوم
۴۳	یادداشت شناسایی توصیفی ^۸	۲/۹	300\$a	۲/۹	300\$a	۲/۹	دوم
۴۴	ابعاد ^۹	۳/۱	215\$d	۳/۱	215\$d	۳/۱	اول
۴۵	ویراست ^{۱۰}	۳/۳	205\$a	۳/۳	205\$a	۳/۳	اول
۴۶	گستره ^{۱۱}	۲/۳	---	۰	---	۰	دوم
۴۷	رویداد ^{۱۲}	۳/۴	---	۰	---	۰	اول
۴۸	تاریخ و زمان رویداد ^{۱۳}	۴	100\$a	۴	100\$a	۴	اول
			801\$c		801\$c		
			910\$f				
			911\$b				

¹ Container

² Control Note

³ Corporate Name

⁴ Custodial History

⁵ Digital Archival Object

⁶ Date

⁷ Single date

⁸ Descriptive Identification Note

⁹ Dimensions

¹⁰ Edition

¹¹ Expansion

¹² Event

¹³ Event date and time

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی‌مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی‌مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
۴۹	نوع رویداد ^۱	۴	_____	۰	_____	۰	اول
۵۰	نام خاندان ^۲	۳/۷	602	۳/۷	602	۳/۷	اول
			721		721		
			722		722		
۵۱	طرح فایل ^۳	۳/۴	251\$b	۳/۴	251\$b	۳/۴	اول
۵۲	از تاریخ ^۴	۳/۱	_____	۰	_____	۰	اول
۵۳	عملکرد ^۵	۳	632	۳	_____	۰	دوم
۵۴	ژانر(گونه یا نوع) یا مشخصات فیزیکی ^۶	۳/۵	215\$a	۳/۵	215\$a	۳/۵	اول
			608\$a		608\$a		
۵۵	نام جغرافیایی ^۷	۳/۶	607\$a	۳/۶	607\$a	۳/۶	اول
			617		617		
۵۶	مختصات جغرافیایی ^۸	۳/۴	206\$d	۳/۴	206\$d	۳/۴	اول
۵۷	زبان ^۹	۳/۶	101\$a	۳/۶	101\$a	۳/۶	اول
۵۸	وضعیت حقوقی ^{۱۰}	۲/۸	371\$a	۲/۸	_____	۰	دوم
۵۹	اعلان نوع قواعد ملی و محلی ^{۱۱}	۲/۵	_____	۰	_____	۰	دوم
۶۰	تاریخچه حفظ و نگهداری ^{۱۲}	۲/۸	_____	۰	_____	۰	دوم
۶۱	وضعیت حفظ و نگهداری ^{۱۳} *	۴	_____	۰	_____	۰	اول
۶۲	جزئیات خاص	۳/۱	206\$a	۳/۱	206\$a	۳/۱	اول
			208\$a		208\$a		

¹ Event type

² Family Name

³ File Plan

⁴ From Date

⁵ Function

⁶ Genre/Physical Characteristic

⁷ Geographical Name

⁸ Geographic Coordinates

⁹ Language

¹⁰ Legal Status

¹¹ Local Type Declaration

¹² Maintenance History

¹³ Maintenance Status

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
	ماده ^۱		230\$a 231\$a 315\$a		230\$a 231\$a 315\$a		
۶۳	نام کلی ^۲	۲/۹	730\$a	۲/۹	730\$a	۲/۹	دوم
۶۴	شغل ^۳	۲/۶	631\$a	۲/۶	_____	۰	دوم
۶۵	سایر داده‌های توصیفی ^۴	۲/۷	303\$a	۲/۷	303\$a	۲/۷	دوم
۶۶	محل نسخه‌های اصلی ^۵	۲/۹	335\$a	۲/۹	335\$a	۲/۹	دوم
۶۷	منشأ ^۶	۳/۵	703 713 723	۳/۵	703 713 723	۳/۵	اول
۶۸	کد دیگر سازمان ^۷	۲/۹	801\$b	۲/۹	801\$b	۲/۹	دوم
۶۹	سایر بازیاگرها ^۸	۲/۷	_____	۰	_____	۰	دوم
۷۰	شناسگر دیگر رکورد ^۹	۲/۷	003	۲/۷	003	۲/۷	دوم
۷۱	نام شخص ^{۱۰}	۳/۸	600 701 702 703	۳/۸	600 701 702 703	۳/۸	اول
۷۲	توصیف فیزیکی ^{۱۱}	۳/۳	215\$b	۳/۳	215\$b	۳/۳	اول
۷۳	جنبه فیزیکی ^{۱۲}	۲/۹	215\$b 215\$c 307\$a	۲/۹	215\$b 215\$c 307\$a	۲/۹	دوم
۷۴	محل فیزیکی ^{۱۳}	۳/۴	852	۳/۴	852	۳/۴	اول
۷۵	خصوصیات فیزیکی و ملزومات فنی ^۱	۲/۸	337\$a	۲/۸	337\$a	۲/۸	دوم

¹ Material Specific Details

² Generic Name

³ Occupation

⁴ Other Descriptive Data

⁵ Location of Originals

⁶ Origination

⁷ Other Agency Code

⁸ Other Finding Aid

⁹ Other Record Identifier

¹⁰ Personal Name

¹¹ Physical Description

¹² Physical Facet

¹³ Physical Location

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی‌مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی‌مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
۷۶	روش ترجیحی استناددهی ^۲	۲/۵	332\$a	۲/۵	332\$a	۲/۵	دوم
۷۷	پردازش اطلاعات ^۳	۲/۹	318\$a	۲/۹	318\$a	۲/۹	دوم
۷۸	وضعیت انتشار ^۴	۲/۷	_____	۰	_____	۰	دوم
۷۹	ناشر ^۵	۳/۴	210\$c	۳/۴	210\$c	۳/۴	اول
۸۰	کمیت ^۶	۴	215\$a	۴	215\$a	۴	اول
۸۱	شناسگر رکورد ^۷ *	۴	001	۴	001	۴	اول
۸۲	مرجع ^۸	۳/۳	_____	۰	_____	۰	اول
۸۳	ماده مرتبط ^۹	۳/۱	311\$a 488	۳/۱	311\$a 488	۳/۱	اول
۸۴	ارتباط ^{۱۰} *	۴	_____	۰	_____	۰	اول
۸۵	شناسه ارتباطی ^{۱۱} *	۲/۹	_____	۰	_____	۰	دوم
۸۶	واسپارگاه ^{۱۲}	۳/۳	852\$a	۳/۳	852\$a	۳/۳	اول
۸۷	بازنمایی ^{۱۳}	۳/۱	852\$u	۳/۱	852\$u	۳/۱	اول
۸۸	اعلان حقوق ^{۱۴}	۲/۷	_____	۰	_____	۰	دوم
۸۹	دامنه و محتوا ^{۱۵}	۳/۱	330\$a	۳/۱	330\$a	۳/۱	اول
۹۰	خط ^{۱۶}	۲/۸	_____	۰	_____	۰	دوم

¹ Physical Characteristics and Technical Requirements

² Preferred Citation

³ Processing Information

⁴ Publication status

⁵ Publisher

⁶ Quantity

⁷ Record Identifier

⁸ Reference

⁹ Related Material

¹⁰ Relation

¹¹ Relation Entry

¹² Repository

¹³ Representation

¹⁴ Rights Declaration

¹⁵ Scope and Content

¹⁶ Script

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
۹۱	ماده جدا شده ^۱	۲/۶	_____	۰	_____	۰	دوم
۹۲	شرح فروست ^۲	۲/۸	225\$a	۲/۸	225\$a	۲/۸	دوم
۹۳	منبع ^{۳*}	۴	_____	۰	_____	۰	اول
۹۴	شناسه منبع ^۴	۲/۸	_____	۰	_____	۰	دوم
۹۵	حامی ^۵	۲/۴	314\$a	۲/۴	314\$a	۲/۴	دوم
۹۶	موضوع ^۶	۳/۷	606\$a	۳/۷	606\$a	۳/۷	اول
			610\$a		610\$a		
۹۷	عنوان فرعی ^۷	۳/۲	200\$e	۳/۲	200\$e	۳/۲	اول
۹۸	اصطلاح ^۸	۲/۸	_____	۰	_____	۰	دوم
۹۹	عنوان ^۹	۳/۷	500\$a	۳/۷	500\$a	۳/۷	اول
			501\$a		501\$a		
			506\$a		506\$a		
			605\$a		605\$a		
۱۰۰	عنوان اصلی بازیا بگر ^{۱۰}	۳	_____	۰	_____	۰	دوم
۱۰۱	تا تاریخ ^{۱۱}	۳/۱	_____	۰	_____	۰	اول
۱۰۲	تاریخ واحد ^{۱۲}	۳/۶	200\$j	۳/۶	210\$d	۳/۶	اول
			200\$k		210\$d		
			210\$d		210\$h		
			210\$h		210\$h		
۱۰۳	تاریخ ساختاریافته واحد ^{۱۳}	۳/۲	200\$j	۳/۲	210\$d	۳/۲	اول
			200\$k		210\$d		
			210\$d		210\$h		
			210\$h		210\$h		
۱۰۴	شناسگر واحد ^{۱۴}	۳/۴	852\$j	۳/۴	852\$j	۳/۴	اول
۱۰۵	عنوان واحد ^{۱۵*}	۴	200\$a	۴	200\$a	۴	اول

¹ Separated Material

² Series Statement

³ Source

⁴ Source Entry

⁵ Sponsor

⁶ Subject

⁷ Subtitle

⁸ Term

⁹ Title

¹⁰ Title Proper of the Finding Aid

¹¹ To Date

¹² Date of the Unit

¹³ Structured Date of the Unit

¹⁴ ID of the unit

¹⁵ Title of the Unit

ردیف	برچسب/خصیصه ای.ا.دی.	امتیاز وزنی عناصر ای.ا.دی.	فیلدها و فیلدهای فرعی معادل در یونی‌مارک	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با یونی‌مارک	فیلدها و فیلدهای فرعی مارک ایران	انطباق ساختاری ای.ا.دی. با مارک ایران	عناصر اولویت‌دار برای مقداردهی
			500\$a		500\$a		
۱۰۶	نوع واحد ^۱ *	۴	215\$a	۴	215\$a	۴	اول
			230\$a		230\$a		
			231\$a		230\$a		
۱۰۷	شرایط حاکم بر استفاده ^۲	۳/۳	371\$a	۳/۳	_____	۰	اول
-		جمع کل		253.3	-	238.5	-
-		درصد انطباق ساختاری		73.0	-	68.7	-

* عناصر الزامی با ستاره مشخص شده است.

¹ Unit Type

² Conditions Governing Use

تنظیم و توصیف اسناد تضمین کننده وجود یک پایگاه اسناد مناسب برای پیاده سازی ای.ا.دی. است.

درصد نسبتاً بالای انطباق ای.ا.دی. با یونی مارک (۷۳ درصد) می تواند نوید برای کشورهایی باشد که رکوردهای آرشیوی خود را در یونی مارک ذخیره کرده اند و هم اکنون می خواهند برای حرکت به سمت داده های پیوندی و متصل شدن به وب معنایی ای.ا.دی. را پیاده سازی کنند. اما نبود فیلد معادل برای ۳۰ عنصر ای.ا.دی. در یونی مارک به ویژه در خصوص فیلدهای الزامی ای.ا.دی. مهم است و پژوهشگران این عناصر را برای کمیته مارک ایران ارسال خواهند کرد تا آنها برای فیلدهای جدید پروپوزال هایی را تهیه و به کمیته دائمی یونی مارک^۵ ارسال کنند.

باتوجه به اینکه ۷۵ عنصر از ۱۰۷ عنصر با اولویت اول در مقداردهی شناسایی شده اند، سازمان با برنامه ریزی در این حوزه و تدوین دستنامه ای باتوجه به عناصر الزامی و نیز اولویت اول شناسایی شده در این پژوهش می تواند رکوردهای غنی مارک برای انتقال به ای.ا.دی. تولید و داده های قدیمی را ویرایش کند.

همچنین نتایج پژوهش نشان داد، انطباق ساختاری فرمت کتاب شناختی مارک ایران با استاندارد ای.ا.دی. ۶۸/۷ درصد است. علت تفاوت بین میزان انطباق ساختاری یونی مارک با مارک ایران در استاندارد ای.ا.دی.، ناشی از به روز نشدن مارک ایران موجود در نرم افزار رسا است. این فیلدها عبارتند از: یادداشت های مربوط به خط مشی خدمات اطلاع رسانی (فیلد 371)، عملکرد (فیلد 632) و شغل (فیلد 631). که لازم است در اولویت به نرم افزار رسا افزوده شوند.

نتایج این پژوهش برای کشورهای استفاده کننده از یونی مارک به صورت عام و برای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به صورت خاص قابل بهره برداری است. روش کمی سازی به کار رفته در این پژوهش نیز می تواند برای کمی سازی استانداردها و مدل های سازماندهی اطلاعات به کار گرفته شود.

داده های نگاشت بین ای.ا.دی. و یونی مارک و نیز مارک ایران نشان داد که از ۱۰۷ عنصر ای.ا.دی. ۷۷ عنصر در یونی مارک و ۷۲ عنصر در مارک ایران دارای فیلد معادل اند. همچنین از این تعداد ۷۵ عنصر با اولویت بالا در نظر گرفته شده اند. میزان انطباق ساختاری یونی مارک با ای.ا.دی. ۷۳ درصد و با مارک ایران ۶۸،۷ درصد است.

نتیجه گیری

سهم عمده این پژوهش در افزودن دانش به حوزه سازماندهی اطلاعات در کشور و جهان تدوین نگاشت بین استاندارد ای.ا.دی. با یونی مارک و نیز مارک ایران است. این نگاشت صرفاً ابزار سنجش میزان انطباق ساختاری این دو استاندارد نیست و به خودی خود ارزشمند است.

در مقدمه به لزوم حرکت به سوی داده های پیوندی و سازگاری استاندارد ای.ا.دی. با داده های پیوندی اشاره کردیم و نتایج این پژوهش نشان دهنده پشتیبانی ساختاری یونی مارک و مارک ایران از ای.ا.دی. است. تامل در داده های جدول ۱ ردیف های ۲۱-۳۴ نشان می دهد فیلدهای بلوک

۴ برای برقراری ارتباط بین رکوردهای آرشیوی به کار می روند. در حالی است که در سازمان آرشیویست ها برای تنظیم و توصیف سند از این فیلدها استفاده نمی کنند و اکثریت رکوردها را در سطح پرونده ایجاد می کنند. ماهیت سلسله مراتبی اسناد و نبود خط مشی ایجاد سطوح (مجموعه^۱، ردیف^۲، پرونده^۳ و فقره^۴) در داده های میراثی سازمان قبل از انتقال داده ها به ای.ا.دی. ضروری است.

استفاده از فیلدهای بلوک ۴ باید یکی از اولویت های سازمان در تنظیم و توصیف اسناد باشد. برای این کار شیوه نامه ای برای نحوه به کارگیری از این فیلدها و برقراری ارتباط بین سطوح چهارگانه اسناد تدوین شود. همانگونه که Zhlobinskaya (2020) در مقاله خود این امکان را با استفاده از فیلدهای بلوک ۴ یونی مارک بیان می کند. بنابراین علاوه بر انطباق ساختاری مارک ایران با ای.ا.دی. نحوه

¹ Fond

² Series

³ File

⁴ Item

⁵ Permanent UNIMARC Committee (PUC)

شود چه میزان از فیلدهای معادل در رسا مقداردهی شده است و فیلدهایی که قابلیت ورود اطلاعات دسته‌ای مانند 101 و 801 را دارند به صورت سیستمی مقداردهی شوند و فیلدهایی که معادل عناصر الزامی ای.ا.دی هستند در اولویت ویرایش پایگاه اسناد قرار گیرند.

پژوهش حاضر نمایان ساخت که در انطباق ساختاری پیشینه‌های کتاب‌شناختی بین استاندارد ای.ا.دی. با یونی‌مارک و مارک ایران، بعضی از عناصر استاندارد ای.ا.دی. توسط چند فیلد یونی‌مارک و مارک ایران پشتیبانی می‌شود. لذا بایستی پژوهشی در خصوص ارزش هر فیلد انجام شود و مشخص شود که اگر چند فیلد یک عنصر را پشتیبانی می‌کند، ارزش هر فیلد چقدر است، تا مراکز آرشیوی در مورد اولویت مقداردهی به فیلدها، آسان‌تر تصمیم‌گیری کنند.

پیشنهاد می‌شود در پژوهش دیگری وضعیت محتوایی پایگاه اسناد ملی بر اساس این نگاهت بررسی شود تا مشخص

References

مآخذ

- Bazargan, Abas (February 2021). Workshop of research methods (quantitative and qualitative). Tehran. National Library and Archives of Iran. [In Persian]
[بازرگان، عباس (بهمن ۱۳۹۹). کارگاه آموزشی روش‌های تحقیق (کمی و کیفی). تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران].
- Carini, P., & Shepherd, K. (2004). The MARC standard and encoded archival description. *Library hi tech*. <http://dx.doi.org/10.1108/07378830410524468>
- Czechowski, L., & Friedman-Shedlov, L. (2008). Tales from the Shoulders of Giants: Collaborative Implementation of Encoded Archival Description at the University of Minnesota Libraries. *Journal of Archival Organization*, 5(3),9-29.
<https://doi.org/10.1080/15332740802174159>
- Library of Congress (2006). Marc21 to EAD. https://www.loc.gov/ead/tglib/appendix_a.html
- Ou, C., Rankin, K. L., & Shein, C. (2017). Repurposing ArchivesSpace Metadata for original MARC cataloging. *Journal of Library Metadata*, 17(1), 19-36.
<https://doi.org/10.1080/19386389.2017.1285143>
- Pars Azarakhsh Company (2006). Integrated software of National Library of Iran (RASA) [Computer Software]. Tehran: National Library of Iran. [In Persian]
[شرکت پارس آذرخش (۱۳۹۸). نرم‌افزار جامع کتابخانه ملی ایران (رسا): تهران: کتابخانه ملی ایران].
- Permanent UNIMARC Committee (2019). UNIMARC Manual: Bibliographic Format, [Unpublished manuscript]
- Society of American Archivists. Technical Subcommittee for Encoded Archival Description (2019). *Encoded Archival Description Tag Library Version EAD3 1.1.1, Edition 2019, Retrieved, February 18, 2019, from* https://www.loc.gov/ead/EAD3taglib/tl_ead3.pdf
- Tillman, R. K. (2016). Opportunities for Encoding EAD for Linked Data Extraction and Publication. *Journal of Archival Organization*, 13(1-2), 19-36.
<https://doi.org/10.1080/15332748.2017.1400725>
- Zhlobinskaya, O. (2020). Archival description using UNIMARC: Presidential Library experience. *Organizacija Znanja*, 25(1/2), 1-11. <https://doi.org/10.3359/oz2025001>